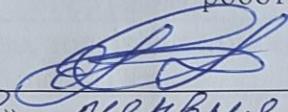

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Економічний факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи та розвитку

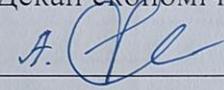

С.М. Кваша
«18» червня 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні вченої ради
економічного факультету

Протокол № 9 від 15.06. 2021 р.

Декан економічного факультету

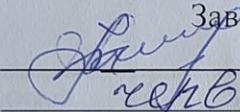

А.Д. Діброва

на засіданні кафедри організації

підприємництва та біржової діяльності

Протокол № 20 від 1.06.2021 р.

Завідувач кафедри

М.М. Ільчук
«01» червня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРОЄКТУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-наукова програма «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»

Гарант ОНП: Ільчук М.М.

Розробники: доцент, к.е.н., доцент Коновал І.А.

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Проектування підприємницької діяльності

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування (шифр і назва)	
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (шифр і назва)	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітній ступінь	Доктор філософії	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	___150___	
Кількість кредитів ECTS	___5___	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної, вечірньої та заочної форм навчання		
	Денна, вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	___2___	___2___
Семестр	___3___	___3___
Лекційні заняття	___20___ год.	___20___ год.
Практичні, семінарські заняття	___30___ год.	___30___ год.
Самостійна робота	___100___ год.	___100___ год.
Кількість тижневих годин для денної, вечірньої форми навчання: аудиторних	___4___ год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Проектування підприємницької діяльності**» є засвоєння здобувачами знань з проектування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання та набуття практичних навиків обґрунтування проєктних рішень в сфері організації їх діяльності.

Завдання навчальної дисципліни полягають у формуванні різнорівневих компетенцій з аналізу процесів, що відбуваються в підприємницьких системах, виявленні напрямів їх удосконалення, розробленні та впровадженні проєктів підприємницької діяльності суб'єктів господарювання для підвищення її ефективності.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні:

знати:

- зміст, етапи, прийоми та методи проектування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання;
- процес проектування та раціоналізації діяльності підприємницьких структур;
- методи оцінки проєктів підприємницької діяльності;
- систему збалансованих показників ефективності підприємницької діяльності тощо.

вміти:

- розробляти бізнес-модель діяльності підприємницьких систем;
- моделювати оптимальну організаційну структуру суб'єкта господарювання;
- обґрунтовувати проєкти підприємницької діяльності суб'єктів господарювання та їх структурних підрозділів;
- розробляти календарні плани виконання проєктів;
- оцінювати ефективність впровадження проєктів підприємницької діяльності суб'єктів господарювання.

Набуття компетентностей:

-загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність працювати автономно.

ЗК 5. Здатність розробляти та управляти проєктами.

-спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність ідентифікувати, формулювати та вирішувати актуальні наукові та прикладні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

СК3. Здатність планувати, організовувати, проводити спеціальні наукові дослідження та впроваджувати їх результати.

СК4. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми та приймати науково обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

СК6. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Сучасні концепції розвитку підприємницьких структур

Розвиток теорії підприємництва. Розширення напрямів підприємницької діяльності. Сутність і тенденції організаційного розвитку суб'єктів господарювання. Підприємницька структура як складна система. Ієрархія в підприємницькій системі, формальна й неформальна структура в ній. Моделі й різновиди підприємницьких структур. Функціонування мережоподібних підприємств. Віртуальні підприємства. Інтеграційні структури в сучасній системі господарювання. Напрями розвитку інтеграційної діяльності на мікроекономічному рівні.

Основні закони організації: Закон синергії, закон розвитку, закон самозбереження, закон аналізу та синтезу. Порядку формування логічної бази управлінського та виробничого процесу.

Розвиток підприємницьких структур. Життєвий цикл підприємства. Стадії та етапи організаційного розвитку підприємства. Розвиток організації управління підприємницькими структурами.

Тема 2. Теоретичні основи проектування підприємницької діяльності

Сутність проектування підприємницької діяльності. Зміст, цілі та завдання проектування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання. Різновиди організаційних проектів підприємств.

Базові підходи до проектування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання. Загальнометодологічні підходи до проектування організаційних систем. Функціональний та процесний підходи до проектування підприємницьких структур. Основні принципи організаційного дизайну систем. Методологія розв'язання організаційних проблем.

Стадії та етапи проектування підприємницької діяльності. Проведення діагностичних та аналітичних досліджень. Розробка концепції підприємницької діяльності суб'єкта господарювання. Техніко-економічне обґрунтування проекту (визначення основних параметрів функціонування організаційної системи, затрат на її діяльність). Вибір ефективного варіанту проекту. Розробка технічного й робочого проекту. Впровадження організаційно-технічних проектних рішень.

Методи, які використовуються при проектуванні підприємницької діяльності суб'єкта господарювання. Функціонально-вартісний аналіз.

Реінжиніринг бізнесу та управління. ABC/ABM – методології. Методи «точно в строк». Управління якістю. Корпоративні інформаційні технології.

Тема 3. Структура підприємницької системи: сутність, види та дизайн її формування

Структурні аспекти підприємницької-системи. Управління бізнес-процесами. Моделювання бізнес-процесів. Методологія функціонально-вартісного аналізу ABC. Оптимізація бізнес-процесів. Удосконалення бізнес-процесів. Стратегія управління бізнес-процесами.

Сутність організаційної структури управління та основні її характеристики. Елементи організаційної структури управління та відносини між ними. Принципи побудови організаційних структур управління. Типи організаційних структур управління підприємством. Бюрократичні організаційні структури управління підприємством. Адаптивні організаційні структури управління підприємством.

Тема 4. Діагностика підприємницької діяльності суб'єкта господарювання

Сутнісна характеристика та складові ситуаційного аналізу. SWOT-аналіз. Аналіз стратегічних позицій суб'єкта. Аналіз сегментів ринку. Аналіз конкурентів. Позиційний аналіз. господарювання.

Організаційно-управлінський аналіз. Фінансово-економічний аналіз. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємницької системи. Аналіз кадрового потенціалу. Оцінювання бізнесу і компанії.

Тема 5. Формування бізнес-моделі підприємницької системи

Сутнісна характеристика, функції та механізм розробки бізнес-моделі суб'єкта господарювання. Сучасна концепція формування бізнес-моделі компанії. Визначення, функції та механізм формування бізнес-моделі підприємства. Основні підходи до формування бізнес-моделі компанії. Механізм формування бізнес-моделі компанії за А. Сливоцьким. Механізм формування бізнес-моделі компанії за В. Котельниковим. Механізм формування бізнес-моделі компанії за підходом ДКК «Альт».

Пріоритети споживачів як базовий елемент бізнес-моделі компанії. Сучасна маркетингова концепція «комплексного рішення». Особливості формування пріоритетів споживачів. Система прийняття рішень споживачами. Реалізація «каскаду» пріоритетів споживачів у бізнес-моделі компанії.

Ресурсна теорія у системі бізнес-моделювання. Стратегічні ресурси бізнес-моделі компанії: сутність, елементи та їх взаємодія. Поняття та структура ресурсної системи. Визначення та види ресурсних ефектів.

Визначення ключових компетенцій компанії. Модель «дерева» компетенцій компанії.

Діагностика бізнес-портфеля компанії. Вибір методик портфельного аналізу. Сучасні матричні методики портфельного аналізу.

Управління життєвим циклом бізнес-моделі: формування, розвиток і трансформація. Трансформація бізнес-моделі компанії. Центри продуктового і фінансового управління. Технологія параметричного управління бізнес-процесами виробничих систем.

Тема 6. Проектування підприємницької діяльності в системі «виробництво-продаж»

Загальний підхід до проектування підприємницької діяльності в системі (виробництво-продаж). Товар-продукт як предмет споживання. Оцінка конкурентоспроможності товару-продукту. Проектування товару-продукту як об'єкта виробництва. Життєвий цикл товару-продукту.

Процес організаційного проектування та раціоналізації підприємницьких структур.

Передпроектний етап проектування. Проведення комплексного техніко-економічного обстеження системи «виробництво-продаж». Прийняття рішень щодо вимог: організаційної, функціональної та елементної структури системи «виробництво продаж»; характеру зовнішніх і внутрішніх зв'язків (планування, розміри транспортних партій, ритмічність, час функціонування, форми постачання і вивозу інгредієнтів виробництва); системи документообігу; охорони праці і техніки безпеки; техніко-економічні показники оцінки роботи системи «виробництво-продаж».

Розроблення технічного завдання. Вибір форми організації виробництва: обґрунтування типу виробництва, обґрунтування складу підрозділів та їх спеціалізації, обґрунтування форм організації підрозділів, побудова організаційної структури системи «виробництво-продаж».

Розроблення структурно-функціональної організації системи «виробництво продаж»: склад зовнішніх зв'язків та їх параметри, склад функцій, склад структурно-функціональних елементів, склад внутрішніх зв'язків, побудова функціональної структури системи «виробництво-продаж».

Обґрунтування структури системи «виробництво продаж»: визначення складу та обсягу робіт, їх розподіл між виконавцями; визначення складу та

кількості машин, обладнання, їх розміщення; визначення складу та чисельності персоналу, його закріплення за робочими місцями; побудова технологічних плануваль, розрахунок площ.

Етап робочого проектування. Організації виробництва та продажу продукції: визначення складу, інтенсивності і шляху переміщення матеріальних потоків; визначення складу, пропускної спроможності та розташування підрозділів; визначення складу транспортно-технологічних схем виробництва і продажу продукції, моделювання роботи, оцінка ефективності.

Організація обслуговування виробництва: технічного обслуговування та ремонту, енергетичного обслуговування; матеріально-технічного забезпечення; транспортного обслуговування тощо

Проектування оперативного управління виробництвом і продажем: оргструктура та функції апарату управління; оперативно-календарне планування виробництва і продажу продукції; організація інформаційних зв'язків і документообіг.

Тема 7. Проектування системи управління в підприємницьких структурах

Методологія цільового управління підприємством. Методи і способи управління. Проектування системи документаційного забезпечення управління. Формування механізму документування в системі.

Методи проектування організації системи управління. Структуризація й ієрархія в системі управління. Визначення функцій підрозділів та працівників. Формулювання положень про підрозділи та посадових інструкцій. Побудова комплексної графічної моделі системи управління.

Проектування технології здійснення управлінських процесів. Різновиди представлення технологічних процесів управління. Графічні моделі процесів управління. Порядок розробки та корегування процедур управління.

Види організаційних структур управління суб'єктів господарювання. Способи побудови і принципи формування структури управління. Моделювання організаційної та функціональної структури підприємства. Схема організаційної структури управління.

Тема 8. Проекти організації праці персоналу суб'єкта господарювання

Основні принципи й методи проектування трудових процесів. Методики нормування й оплати праці. Методи оцінки й мотивації

персоналу. Алгоритм розробки проєктів організації робочих місць. Порядок атестації та раціоналізації робочих місць.

Розробка проєктів обслуговування робочих місць та їх різновидів.

Проєкти відбору, розстановки та використання кадрів.

Тема 9. Календарне планування впровадження проєктів підприємницької діяльності

Процеси планування проєкту підприємницької діяльності суб'єкта господарювання. Рівні планування. Структура розбиття робіт (структуризація проєкту). Лінійний графік Ганта.

Сутність мережевого планування. Алгоритм побудови мережевої моделі проєкту. Обчислення параметрів мережевого графіка.

Календарне планування проєктів. Планування ресурсів і витрат. Оцінка вартості проєкту. Бюджетування проєкту. Методи контролю вартості проєкту. Програмне забезпечення планування проєктів. Моделювання в процесі проєктування підприємницької діяльності.

Тема 10. Оцінка ефективності впровадження проєктів підприємницької діяльності.

Основні принципи оцінки ефективності впровадження проєктів підприємницької діяльності суб'єктів господарювання. Основні та уточнюючі економічні, соціальні та екологічні показники ефективності проєкту.

Оцінка ефективності проєкту. Вплив ризику і невизначеності при оцінці ефективності проєкту. Оцінка проєктних ризиків та методи їх зниження. Методи оцінки стійкості проєкту: укрупнена оцінка стійкості проєкту; розрахунок рівнів беззбитковості; метод варіації параметрів.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с/п	с.р		л	п	с.р
Тема 1. Сучасні концепції розвитку підприємницьких структур	12	2	2	8	12	2	2	8
Тема 2. Теоретичні основи проектування підприємницької діяльності	12	2	2	8	12	2	2	8
Тема 3. Структура підприємницької системи: сутність, види та дизайн її формування	12	2	2	8	12	2	2	8
Тема 4. Діагностика підприємницької діяльності суб'єкта господарювання	12	2	2	8	12	2	2	8
Тема 5. Формування бізнес-моделі підприємницької системи	12	2	2	8	12	2	2	8
Тема 6. Проектування підприємницької діяльності в системі «виробництво-продаж»	30	2	8	20	30	2	8	20
Тема 7. Проектування системи управління в підприємницьких структурах	18	2	4	12	18	2	4	12
Тема 8. Проекти організації праці персоналу суб'єкта господарювання	18	2	4	12	18	2	4	12
Тема 9. Календарне планування впровадження проєктів підприємницької діяльності	12	2	2	8	12	2	2	8
Тема 10. Оцінка ефективності впровадження проєктів підприємницької діяльності	12	2	2	8	12	2	2	8
Усього годин	150	20	30	100	150	20	30	100

4. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
1	Сучасні концепції розвитку підприємницьких структур	2
2	Теоретичні основи проектування підприємницької діяльності	2
3	Структура підприємницької системи: сутність, види та дизайн її формування	2
4	Діагностика підприємницької діяльності суб'єкта господарювання	2
5	Формування бізнес-моделі підприємницької системи	2
6	Проектування підприємницької діяльності в системі «виробництво-продаж»	8
7	Проектування системи управління в підприємницьких структурах	4
8	Проекти організації праці персоналу суб'єкта господарювання	4
9	Календарне планування впровадження проєктів підприємницької діяльності	2
10	Оцінка ефективності впровадження проєктів підприємницької діяльності	2
	Разом	30

5. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

6. Контрольні запитання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачів

1. Розвиток теорії підприємництва.
2. Сутність і тенденції організаційного розвитку суб'єктів господарювання.
3. Підприємницька структура як складна система.
4. Моделі й різновиди підприємницьких структур.
5. Інтеграційні структури в сучасній системі господарювання.
6. Основні закони організації: Закон синергії, закон розвитку, закон самозбереження, закон аналізу та синтезу.
7. Порядок формування логічної бази управлінського та виробничого процесу.

8. Розвиток підприємницьких структур. Життєвий цикл підприємства.
9. Розвиток організації управління підприємницькими структурами.
10. Зміст, цілі та завдання проектування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання.
11. Різновиди організаційних проектів підприємств.
12. Базові підходи до проектування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання.
13. Функціональний та процесний підходи до проектування підприємницьких структур.
14. Стадії та етапи проектування підприємницької діяльності.
15. Методи, які використовуються при проектуванні підприємницької діяльності суб'єкта господарювання.
16. Функціонально-вартісний аналіз як метод удосконалення і проектування організаційно-управлінських структур
17. Реінжиніринг бізнес-процесів: зміст та основна характеристика.
18. Структурні аспекти підприємницької-системи.
19. Управління бізнес-процесами.
20. Сутність організаційної структури управління та основні її характеристики.
21. Елементи організаційної структури управління та відносини між ними.
22. Принципи побудови організаційних структур управління.
23. Типи організаційних структур управління підприємством.
24. Бюрократичні організаційні структури управління підприємством.
25. Адаптивні організаційні структури управління підприємством.
26. Сутнісна характеристика та складові ситуаційного аналізу підприємницької діяльності суб'єкта господарювання.
27. Організаційно-управлінський аналіз підприємницької діяльності суб'єкта господарювання.
28. Фінансово-економічний аналіз підприємницької діяльності суб'єкта господарювання.
29. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємницької системи.
30. Аналіз кадрового потенціалу суб'єкта господарювання.
31. Оцінювання бізнесу і компанії.
32. Сутнісна характеристика, функції та механізм розробки бізнес-моделі суб'єкта господарювання.
33. Сучасна концепція формування бізнес-моделі компанії.
34. Визначення, функції та механізм формування бізнес-моделі підприємства.
35. Основні підходи до формування бізнес-моделі компанії.
36. Механізм формування бізнес-моделі компанії за А. Сливоцьким.

37. Механізм формування бізнес-моделі компанії за В. Котельніковим.
38. Механізм формування бізнес-моделі компанії за підходом ДКК «Альт».
39. Пріоритети споживачів як базовий елемент бізнес-моделі компанії.
40. Реалізація «каскаду» пріоритетів споживачів у бізнес-моделі компанії.
41. Ресурсна теорія у системі бізнес-моделювання.
42. Визначення ключових компетенцій компанії. Модель «дерева» компетенцій компанії.
43. Діагностика бізнес-портфеля компанії. Вибір методик портфельного аналізу.
44. Сучасні матричні методики портфельного аналізу.
45. Управління життєвим циклом бізнес-моделі: формування, розвиток і трансформація.
46. Трансформація бізнес-моделі компанії.
47. Технологія параметричного управління бізнес-процесами виробничих систем.
48. Загальний підхід до проектування підприємницької діяльності в системі (виробництво-продаж).
49. Проектування товару-продукту як об'єкта виробництва. Життєвий цикл товару-продукту.
50. Процес організаційного проектування та раціоналізації підприємницьких структур.
51. Зміст передпроектного етапу проектування підприємницької діяльності фірми.
52. Зміст технічного завдання на розробку проекту підприємницької діяльності фірми.
53. Зміст робочого проектування підприємницької діяльності фірми.
54. Проектування оперативного управління виробництвом і продажем
55. Методологія цільового управління підприємством.
56. Методи і способи управління.
57. Проектування системи документаційного забезпечення управління.
58. Формування механізму документування в системі.
59. Методи проектування організації системи управління.
60. Визначення функцій підрозділів та працівників. Формулювання положень про підрозділи та посадових інструкцій.
61. Побудова комплексної графічної моделі системи управління.
62. Проектування технології здійснення управлінських процесів.
63. Види організаційних структур управління суб'єктів господарювання.
64. Способи побудови і принципи формування структури управління.
65. Моделювання організаційної та функціональної структури підприємства.

66. Схема організаційної структури управління.
67. Основні принципи й методи проєктування трудових процесів.
68. Методики нормування й оплати праці.
69. Методи оцінки й мотивації персоналу.
70. Алгоритм розробки проєктів організації робочих місць.
71. Порядок атестації та раціоналізації робочих місць.
72. Розробка проєктів обслуговування робочих місць та їх різновидів.
73. Проєкти відбору, розстановки та використання кадрів.
74. Процеси планування проєкту підприємницької діяльності суб'єкта господарювання.
75. Структура розбиття робіт (структуризація проєкту) календарного плану. Лінійний графік Ганта.
76. Сутність мережевого планування календарного плану виконання робіт. Алгоритм побудови мережевої моделі проєкту.
77. Обчислення параметрів мережевого графіка календарного плану виконання робіт проєкту.
78. Календарне планування проєктів. Планування ресурсів і витрат.
79. Оцінка вартості проєкту підприємницької діяльності.
80. Бюджетування проєкту підприємницької діяльності фірми.
81. Програмне забезпечення планування проєктів підприємницької діяльності.
82. Моделювання в процесі проєктування підприємницької діяльності.
83. Основні принципи оцінки ефективності впровадження проєктів підприємницької діяльності суб'єктів господарювання.
84. Основні та уточнюючі економічні, соціальні та екологічні показники ефективності проєкту.
85. Оцінка ефективності впровадження проєкту підприємницької діяльності фірми.
86. Оцінка проєктних ризиків та методи їх зниження.

Тести для визначення рівня засвоєння знань здобувачами

1. Поняття „проект” розуміють як:

1	комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на досягнення соціально-економічних результатів протягом усього часу реалізації даного проекту;
2	дії підприємства з розробки та впровадження визначеної програми
3	комплекс заходів, спрямований на вирішення соціальних програм, що мають вирішальне значення для розвитку даного регіону;
4	комплекс взаємопов'язаних заходів, які необхідно виконати для досягнення певної цілі у певний період часу і при встановлених ресурсних обмеженнях.

2. Вкажіть методи організаційного проектування залежно від глибини проектних рішень:

1	бенчмакінг; параметричне проектування; реінжиніринг;
2	типовий; модульний; індивідуальний ;
3	виробничий; бенчмакінг; модульний; реінжиніринг.
4	типовий; індивідуальний; параметричне проектування

3. До основних завдань обґрунтування виробничої структури підприємства НЕ відносять:

1	організація інформаційних зв'язків і документообіг;
2	визначення складу та кількості машин, обладнання;
3	визначення складу та чисельності виробничого персоналу;
4	визначення складу та обсягу робіт;
5	побудова технологічних планувань, розрахунків площ.

4. Якими методами здійснюється проектування організаційної структури підприємства:

1	аналогій; експертним; структуризації цілей; організаційного моделювання;
2	експертним; організаційного моделювання; варіантним; розрахунковим;
3	аналогій; експертним; організаційного моделювання; розрахунковим;
4	експертним; структуризації цілей; організаційного моделювання; статистичним.

5. Сукупність остаточних комплексних проектних рішень з організації праці, виробництва та управління, що спрямовані на забезпечення умов ефективного функціонування підприємства і призначені для впровадження – це:

1	інвестиційний проект;
2	організаційний проект;
3	бізнес-проект;
4	інноваційний проект.

6. Неявні вигоди, які одержують у результаті реалізації проекту – це:

1	матеріальні вигоди, що зумовлені збільшенням витрат або отриманням додаткових доходів;
2	неодержані доходи від найкращого альтернативного використання активу;
3	втрачені вигоди від використання обмежених ресурсів;
4	побічні вигоди, які супроводжують проект і не можуть бути визначені безпосередньо.

7. Найбільш протяжний у часі ланцюг робіт від початку до завершення проекту називається:

1	завершальним шляхом;
2	критичним шляхом;
3	оптимальним шляхом;
4	максимальним шляхом.

8. Проектування товару-продукту здійснюється на таких етапах його життєвого циклу:

1	патентний пошук, науково-дослідні роботи, технологічна підготовка виробництва, виробництво;
2	патентний пошук, науково-дослідні роботи, маркетингові роботи, виробництво, обіг;
3	патентний пошук, науково-дослідні роботи, маркетингові роботи, технологічна підготовка виробництва;
4	науково-дослідні роботи, технологічна підготовка виробництва, виробництво, обіг.

9. Явні вигоди, що виникають при реалізації проекту – це:

1	матеріальні вигоди, що зумовлені зменшенням витрат або отриманням додаткових доходів;
2	побічні вигоди, які супроводжують проект;
3	втрачені вигоди від використання обмежених ресурсів;
4	різниця позитивних і негативних результатів проекту.

10. До методів оцінювання інвестицій, які враховують невизначеність майбутнього стану економічного середовища, належить:

1	період окупності;
2	внутрішня ставка доходу;
3	чиста теперішня вартість;
4	аналіз чутливості реагування.

11. Об'єктами організаційного проектування є:

1	Підприємства;
2	технологічні процеси;
3	виробничі і функціональні підрозділи;
4	робоче місце;
5	усі вищенаведені відповіді вірні;

12. Вкажіть основні організаційно-управлінські структури підприємств :

1	виробничі, комерційні, програмно-цільові, регіональні;
2	бюрократичні, дивізійні, програмно-цільові;
3	бюрократичні, комерційні, дивізійні;
4	комерційні, дивізійні, програмно-цільові, регіональні.

13. Вкажіть основні методи проектування організаційних структур управління :

1	аналогій;
2	структуризації цілей;
3	балансовий;
4	організаційного моделювання.

14. Розставити у відповідності понять їх визначення:

А. Бізнес-процес –	1. поділ видів діяльності по проєкту на частини (укрупнені комплекси робіт, пакети робіт і далі на окремі роботи);
В. Бізнес-операція –	2. ієрархія внутрішніх і залежних між собою функціональних дій, кінцевою метою яких є випуск продукції;
С. «Дерево робіт» –	3. сукупність дій, процедур, які складають зміст одного завершеного циклу, акту бізнес-діяльності.

15. Як називається метод визначення вартості та інших характеристик виробів. Послуг і споживачів, які використовують як основу функції і ресурси, які задіяні у виробництві, маркетингу, продажі, постачанні, технічній підтримці, обслуговуванні клієнтів, а також у забезпеченні якості?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь трьома словами)

16. Вкажіть методи, які відносяться до економічних методів управління персоналом:

1	Участь працівників в управлінні;
2	Формування організаційних структур органів управління
3	Матеріальне стимулювання;
4	Затвердження економічних норм і нормативів.

17. Вкажіть методи, які відносяться до соціально-психологічних методів управління персоналом:

1	Участь працівників в управлінні;
2	Моральне стимулювання;
3	Матеріальне стимулювання;
4	Податкова система.

7. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

8. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженого вченою радою НУБіП України 29 травня 2020 року, протокол № 10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу розробляються лектором дисципліни і затверджуються відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквіуму, результату експерименту, що можна оцінити чисельно, розрахункової чи розрахунково-графічної роботи тощо.

Засвоєння аспірантом програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен (далі – *екзамен*) – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік (далі – *залік*) – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Диференційований залік – це форма контролю, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння аспірантом програми навчальної дисципліни, педагогічної практики.

Аспіранти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими програмами дисциплін.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого Вченою радою НУБіП України від 29.05.2020 р., протокол №10.

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$$

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	зараховано
60-73	задовільно	зараховано
0-59	незадовільно	незараховано

10. Методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс: Проектування підприємницької діяльності для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії. Доступ до ресурсу: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1798>
2. Ільчук М.М., Коновал І.А. Проектування підприємницької діяльності. Методичні вказівки для вивчення дисципліни, виконання практичних і самостійних завдань, дистанційного навчання. К.:НУБіП України, 2019. 45 с.
3. Навчально-наукова лабораторія «Бізнес-планування підприємницької діяльності»

11. Рекомендована література

основна

1. Данилюк Т. І. Організаційне проектування підприємства : конспект лекцій. Вид. 2-ге (відредаг. і доповн.). Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 84 с.
2. Ільчук М.М., Коновал І.А. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК: навч. посібник. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2013. 308 с.
3. Ільчук М.М., Коновал І.А., Ус С.І. Методичні підходи до оцінки ефективності підприємницької діяльності аграрної сфери. *Економіка АПК*. 2017. № 5. С. 51 – 59.
4. Ільчук М.М., Ус С.І., Дмитрук М.І., Ільчук О.М. Теоретичні засади розвитку підприємництва. *Економіка АПК*. 2020. № 3. С. 100 – 110.
5. Кукоба В. П. Організаційне проектування підприємства : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2014. 420 с.
6. Нетепчук В.В. Управління бізнес-процесами: навч. посібник. Рівне, НУВГП, 2014 254 с.
7. Сливоцький А. Дж., Моррісон Девід Дж. Зона прибутку. Стратегічна бізнес-модель як запорука завтрашніх прибутків. Пер. з англ. Р. Скакун. Львів: Вид-во Укр. католиц. ун-ту, 2016. 431 с.

допоміжна

8. Барінов В. А. Организационное проектирование: Учебник. М.: ИНФРАМ, 2011. 399 с.
9. Бутко М.П., С.М. Задорожна С.М., Іванова Н.В., Мурашко М.І. Виробничий менеджмент: підручник для вузів. Київ : ЦУЛ, 2016 . 422 с.
10. Герасимчук В. Г. Розвиток підприємств : діагностика, стратегія, ефективність. К. : Вища шк., 2010. 265 с.
11. Глиненко Л.К., Лужко Е.В. Проектирование организационных структур управления. К.:Нора-Друк, 2005. 728 с.
12. Гарретт Б., Дюссаож П. Стратегические альянсы: Пер. с англ. М.:ИНФРА-М, 2002. 332 с.
13. Ковальська Л. Л., Павлюк Л.В., Савош Л.В. Проектний аналіз : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2015. 261 с.
14. Костюченко Л. Сутормін І. Управління функціями сектору матеріально-технічного забезпечення виробничого підприємства. *Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління»*. 2015. Вип. 32. С. 245 – 251.
15. Коваль В. В., Башинська М. І. Моделювання мережної організації корпоративного управління бізнесом: монографія. О.: Бровкін О. В. 2010. 202 с
16. Коупленд Т., Коллер Т., Муррін Дж. Стоимость компаний: оценка и управление. Пер. с англ. М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 1999, 576 с.
17. Кривовязюк І.В. Економічна діагностика: Навчальний посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2013. 455 с.

18. Кузьмина Е.А., Кузьмин А.М. Функционально-стоимостной анализ: Экскурс в историю. *Методы менеджмента качества*. 2002. №7. С. 14 – 20.
19. Мендрул О.Г. Оцінка вартості підприємства у контексті реструктуризації. *Український інвестиційний журнал «Welcome»*. 1998. №11–12. С.40 – 42.
20. Мильнер Б.З. Теория организации. Учебник. 2-е изд., перераб. и доп. М.: ИНФРА-М, 2000. 480 с.
21. Савельева Е. В., Чоботар С.І., Штефанич Д. А. Новітній маркетинг. К. : Знання, 2008. 420 с.
22. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М. Організація праці менеджера : Навч. посібник/ Київ.: Кондор, 2003. 412с.
23. Продіус І.П., Пріступа М.П. Удосконалення організаційної структури управління промислового підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2012. №3 – 4. С. 17 – 21 .
24. Кваша С.М., Ільчук М.М., Коновал І.А., Любар Р.П. Проектування підприємницької діяльності в АПК : Навчальний посібник. Частина 1. К.:ЗАТ «Нічлава», 2007. 160 с.
25. Мазур И.И., Шапиро В.Д. Реструктуризация предприятий и компаний: Учеб. пособие / Под общ. ред. И.И.Мазура. М.ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. 456 с.
26. Реструктуризация підприємства : Навч. посібник /За ред. В.М. Заболотного. К.:Мідленіум, 2001. 440 с.
27. Ричард Б. Чейз Производственный и операционный менеджмент. М.: Издательский дом «Вильямс», 2001. 704 с.
28. Семенов Г.А., Семенов А.Г., Ярошевська О.В. Особливості організації оплати праці на підприємствах в сучасних умовах. *Вісник економічної науки України*. 2014. № 3 (27). С. 100 – 104.
29. Смирнов Д. Разработка и сопровождение проектов. Microsoft Project 2003: Учебное пособие. М. :Изд-во Триумф, 2004. 352 с.
30. Стельмашук А.М. Економічна діагностика підприємства. Методичне забезпечення аналізу і прогнозування показників фінансової звітності. *Інноваційна економіка*. 2015. №2. С. 86 – 90.
31. Смирнов Э.А. Теория организации. М.: ИНФРА-М, 2002. 248 с.
32. Тоцький В.І., Лаврененко В.В. Організаційний розвиток підприємства: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2005. 247 с.
33. Хаммер М., Чампи Дж. Реинжиниринг корпорации: Манифест революции в бизнесе. Пер. с англ. СПб.: Издательство С.-Петербург. ун-та, 1997. 332 с.
34. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : підручн. Київ : Акадам-видав, 2011. 576 с.
35. Чернявський А. Д. Організаційне проектування : навч. посібник. К. : МАУП, 2005. 160 с.
36. Яковлев А. І. Проектний аналіз : підруч. для вищ. закл. за напрямком "Економіка підприємства". Харків : НТУ "ХП", 2016. 339 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
4. Міністерство фінансів. URL: www.minfin.gov.ua
5. Державна податкова служба України. URL: www.tax.gov.ua
6. Державна служба статистики України . URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua
8. Центр перспективних соціальних досліджень. URL: www.cpsr.org.ua
9. Антимонопольний комітет України. URL: www.amc.gov.ua
10. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
11. Аграрна біржа. URL: <https://agrex.gov.ua>